A°. 1859. N°. 285.

WOENSDAG 30 NOVEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Aan deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht, brengen ingevolge art. 265 der gemeentewet ter kennisse der ingezetenen, dat de door den Raad vastgestelde 2de suppletoire kohieren der plaatselijke belasting op de honden, ter Secretarie voor een ieder ter lezing zullen liggen, van heden af tot en met den 10 December 1859 dagelijks (de Zondag uitgezonderd) van des morgens *tien* tot des namiddags *twee* ure; en worden de belanghebbenden herinnerd aan de 5de alinea van het aangehaalde artikel, houdende: dat ieder aangeslagene binnen den tijd dat de kohieren voorliggen tegen zijn aanslag bij Gedeputeerde Staten in beroep kan komen.

Utrecht, 29 Nov. 1859.

Burgemeester en Wethouders voornoemd
N. P. J. KIEN.
Ter ordonnantie van dezelven
H. G. RÖMER.

UTRECHT, Woensdag 30 November.

Het kongres zal binnen kort bijeengeroepen worden, dat wil zeggen, de uitnoodigingsbrieven tot deelneming aan 't kongres zijn, naar de *Moniteur* heden meldt, afgezonden. Ditmaal schijnt dit zeker; alle moeijelijkheden moeten thans zijn uit den weg geruimd. Er is nu een ruim veld over, om te bepraten, wat het kongres zal doen, waartoe het geregtigd zal wezen. De Britsche bladen, die nu de deelname van Engeland billijken, zeggen bepaald, dat niet alleen het stelsel van non-interventie door het kongres zal worden gehandhaafd, maar dat het zelfs niets dan goeden raad kan geven, en dat met name Engeland zou protesteren, als men ter wille van het allerslechtste van alle besturen, het pauselijke, of ter wille der hertogen, die voor Italië onmogelijk zijn geworden, zelfs eenigen zedelijken dwang zou willen uitoefenen.

Te Parijs denkt men er niet geheel zoo over, en is de keizerlijke politiek omtrent Italië nog zeer ondoorgrondelijk. De heer *John Lemoine* leverde intusschen over het kongres een opmerkelijk betoog, waarvan we onder Parijs gewag maken, terwijl de heer *E. de Girardin* de geheele Buitenl. Staatkunde van keizer *Napolen* heeft aangevallen, in eene brochure, die, naar men weet, is in beslag genomen, en voor welker inhoud de schrijver en de uitgever, *Michel Levij*, worden vervolgd. Met enkele woorden willen wij, op dat stukje wijzen. Politieke vervolgingen wekken altijd bijzonderlijk de aandacht, en de regering, die zich op dat gebied van vervolging begeeft, verliest er meestal meer bij, dan zij er door wint; het vervolgde werk wordt te meer gelezen, bij veroordeeling komen er politieke slagtoffers, bij vrijspraak maakt de regering een ongelukkig figuur. De brochure van den heer *de Girardin* wekt thans dan ook meer belangstelling, nu de regering haar vervolgt. De §§ 6 en 7 zijn 't, waardoor de keizerlijke regering zich voelt beleedigd. Wat beweert de schrijver daarin? Als voorstander van den vrede kan de Napoleontiesche staatkunde den heer *de Girardin* natuurlijk weinig bevallen. De schr. betoogt echter, dat *Napoleon* eigenlijk geene buitenlandsche staatkunde heeft; de keizer heeft goede staatkundige denkbeelden, maar hij heeft geen vast stelsel, dat hem in den doolhof der Europ. politiek zijn weg aanwijst. De schr. bewijst dat o. a. uit de expeditie naar de Krim en de expeditiën in 1849 en 1859 naar Italië. Het bondgenootschap met Engeland schijnt hem niet zoo voordeelig, ofschoon hij het ook niet goed acht de Engelschen te tarten, terwijl hij meent, dat eene landing op de Britsche kust, als die kon gelukken, slechts er toe zou leiden, om met groote moeite zich weder te kunnen inschepen, ten einde weg te komen. Frankrijk moest er beter op toezien, wáárvoor het zijne zonen en schatten opoffert, die binnenslands zoo goed konden benuttigd worden, wijl men nog aan kanalen en wegen zooveel behoefte heeft voor de ontwikkeling der algemeene welvaart. Waartoe hebben trouwens de expeditien van Frankrijk gestrekt? Die naar Spanje, om *Ferdinand VII* tot een tweeden meineed te brengen; die naar Turkije, om na de ongelukkige vernieling bij Navarino een zeer krachteloos Griesch koningrijk te stichten onder een Duitschen prins; die naar Ancona, om zonder effekt in 1837 het terrein aan Oostenrijk in te ruimen; die naar België, om een koningrijk te stichten dat eigenlijk in handen is van een Britsch stedehouder; die naar Italië in 1849, om Rome te doen beschieten, iets dat men liever aan de Oostenrijkers zou hebben moeten overlaten, ten einde dezen des te meer gehaat in Italië te maken; en om in 1859 eene tweede expeditie noodzakelijk te doen zijn, die juist eene tegenovergestelde strekking had, nam. het nationaliteits gevoel der Italianen op te beuren; die naar de Krim, om te verhinderen, dat het Christendom het Mahomedanisme niet te Konstantinopel zou vervangen, om Rusland te belemmeren in de Zwarte zee zich te versterken, en misschien om te toonen, hoe krachtig de arm van Frankrijk is. Zijn dat gevolgen en doeleinden, die het vernietigen van duizende menschenlevens en van millioenen schats kunnen doen billijken? De scheepskaptein, de spoorwegmaatschappij, die het leven van passagiers door achteloosheid in gevaar brengt, wordt voorbeeldig gestraft, maar de regering, die voor het leger de meest welgemaakte en krachtige mannen uitzoekt, om die, met 's lands schatten, voor een ingebeeld voordeel, der vernieling prijs te geven, of die welgemaakte mannen erbarmelijk verminkt naar 't vaderland terug te voeren, wat zou die verdienen? — Gewapende interventie leidt tot niets goeds. Besteedt men 500 millioen 's jaars aan legers en vloten, dan moet men een doel hebben; en alleen in veroveringskrijg, hoe afkeurenswaard ook, kan nog voor zulke geldverspilling eenige schijn van verdediging gevonden worden.

Het ware te wenschen, dat dit alles meer algemeen werd ingezien; een der grootste rampen van onzen tijd, de uitbreiding der staande legers waarvoor millioenen worden weggeworpen, die zoo veel nuttiger zouden kunnen worden gebruikt, zou dan kunnen vervallen.

Keeren wij tot de rubriek der feiten terug, dan wekt het vooral de aandacht, dat, gelijk wij eergister en gister mededeelden, het officiële blad van Rome zelf waarschuwt, dat men niet te veel van hervormingen moet wachten. Zelfs zou de Heilige stoel nog geenzins zoo stellig besloten zijn aan het kongres deel te nemen. De kardinalen moeten vrij open er voor uit komen, dat zij van ganscher harte hopen van Franschen en Italianen beiden verlost te worden. Wie moet hen dan helpen? — In Napels is er van politieke hervorming nog weinig sprake; alleen zegt men, dat de Consulta, tot dusverre geheel passief, meer gezag zal bekomen; daarentegen is er koncessie verleend voor een spoorweg naar Tarente; het is echter ook in Napels dikwijls zeer lang bij koncessiën gebleven!

Het Britsche Parlement is tegen den 24. Jan. bijeengeroepen.

Duitschland kan niet elken dag iets nieuws aanbieden, wat aangaat de Duitsche nationale beweging. Maar uit Oostenrijk verneemt men op nieuw, dat men voor dat rijk weinig goeds van de toekomst verwacht, als het geheele regeringstelsel niet wordt veranderd; dit is in de raadgevende kommissiën, voor de zaak der hervormingen door den keizer benoemd, zelfs bepaald door eenige leden gezegd. Hongarijë ijvert zeer voor zijne oude regten, en dat kan men te Weenen ook niet ligt tellen. Breekt het huis *van Habsburg* niet kordaat met zijn verleden, om zich aan de nieuwere denkbeelden te sluiten, er is in de toekomst niets dan ongeluk voor Oostenrijk te wachten; de steun die Oostenrijk in de Bondszaken bij Beijeren en diens vrienden zoekt, kan voor 't keizerrijk niets goeds opleveren.

Uit Afrika verneemt men, dat een eerst hevig gevecht tusschen Spanjaarden en Mooren ten voordeele der eersten is uitgevallen.

De sinds gister ontvangen **telegrafiesche depeches** laten wij hieronder volgen:

Madrid, Dingsdag. Het gevecht van den 25. is zeer hevig geweest. De Mooren hebben aanzienlijke verliezen geleden. De onzen hebben 80 dooden en 400 gekwetsten.

Berlijn, Dingsdag. Naar men uit eene goede bron verneemt, heeft de minister van oorlog, de generaal *Bonin*, zijn ontslag ingediend, en is dit door den koning aangenomen. Volgens een gerucht zal de generaal *Hermann* hem opvolgen.

Londen, Dingsdag. Prins *Frederik Wilhelm* van Pruissen heeft gisteren te Woolwich de Armstrongkanonnen bezigtigd. Prinses *Frederik Wilhelm* heeft een bezoek ontvangen van den hertog van Nemours.

Parijs, Dingsdag. Men verzekert, dat de brieven van uitnoodiging tot deelneming aan het kongres heden verzonden zijn. Het kongres zal in de eerste dagen van Januarij geopend worden.

Marseille, Dingsdag. De 101. en 102. regimenten zijn te Toulon voor de expeditie naar China ingescheept. De soldaten waren in eene blijmoedige stemming. Er heerschte heden dientengevolge eene groote beweging op de reede van Toulon.

Londen, heden Woensdag. De *London Gazette* bevat de bijeenroeping van het Parlement tegen 24 Januarij.

De maatregel van het betalen van premiën voor het in dienst treden bij de marine is verlengd tot 31 Januarij.

Prins en Prinses *Frederik Wilhelm* van Pruissen hebben te Oxford den prins van Wales bezocht.

Parijs, heden, Woensdag. De *Moniteur* vermeldt, dat de mededeelingen, ten doel hebbende, eene bijeenkomst van het kongres uit te lokken, aan de mogendheden die aan dat kongres zullen deelnemen zijn verzonden.

Per telegraaf meldt men ons heden uit 's Hage het overlijden van het lid der Tweede Kamer, den heer *H. Stolte*, die voor Amsterdam in het jaar 1860 moest aftreden.

In de zitting van de Tweede Kamer van gister is hoofdstuk buitenl. zaken met algemeene stemmen aangenomen. Bij de diskussiën over hoofdst. justicie heeft de min. verklaard, dat weldra het wetsontwerp omtrent de zetels en 't getal regterlijke kollegiën zal inkomen.

De Eerste Kamer is tegen den 9 Dec. bijeengeroepen.

— Z. M. heeft op zijn verzoek, eervol ontslagen, den heer *W. Dibbitz*, als ontv. der dir. bel. en akz. te Nijbroek en te Voorst, behoudens aanspraak op pens.; het ontvangk. der dir. bel. en akz. te Nijbroek opgeheven en vereenigd met dat te Twelle c. a., onder voortdurend beheer van Mr. *A. F. baron Sloet van Swanenburg*, ontv. van laatstgem. kantoor; en benoemd tot ontv. der dir. bel. en akz. voor het kantoor Voorst den heer *G. C. G. van Ketel*, Surnum. der dir. bel., in- en uitg. regten en akz. te Rotterdam.

Met Zr. M. goedkeuring is door den konsul-generaal te Londen tot zijn vice-konsul te Lynn benoemd de heer *W. Garland*.

— Z. M. heeft den heer *L. Burkels*, hoofd-ambtenaar in 's rijks militair detentiehuis bij Leijden, die onlangs zijn 50-jarige rijksdienst heeft gevierd, benoemd tot ridder van de eikenkroon.

— In het adres aan de Eerste Kamer, dat door den Haarlemschen gemeenteraad tegen de spoorwegontwerpen is goedgekeurd, worden de verschillende bedenkingen tegen de door de Tweede Kamer aangenomen voordragt voor den aanleg der spoorwegen kortelijk ontwikkeld, en wordt gewezen op het ten eenemale miskennen van de belangen van Noord-Holland in 't algemeen, en van de stad Haarlem in 't bijzonder, bij den bedoelden aanleg, terwijl daarbij geene spraak is van den aanleg van een spoorweg van het Nieuwe Diep naar Amsterdam, noch van eene aansluiting van den Hollandschen spoorweg aan het groote spoorweg-net, derwijze, dat de stad Haarlem van het voordeel der aan te leggen wegen, in het belang harer industrie en het opkomend marktwezen, niet het minste voordeel kan trekken, en de ingezetenen der provincie en der gemeente daartegen wel in de reeds bestaande, en, zoo noodig, in de te verhoogen belastingen in ruime mate zullen betalen.

— Ook de gemeenteraad van 's Bosch heeft met algemeene stemmen besloten een adres aan de Eerste Kamer in te zenden tegen de spoorwegontwerpen.

*— In zake de aanvraag om koncessie voor den spoorweg van Scheveningen over 's Hage naar Gouda, hebben de ondernemers de heeren *Maxwills* en *Schreller* zich in een adres aan de Tweede Kamer gewend, om die zaak te bevorderen. Gen. heeren vragen geene subsidie, maar door den gemeenteraad van 's Hage is een adres aan den koning goedgestemd, met verzoek tot ondersteuning dezer zaak, terwijl afschrift van dit adres is gezonden aan de ministers, de Kamers, Ged. Staten, B. en W. van Gouda, enz. Men is vooral beducht, dat de regering uit welwillendheid voor de Holl. spoorwegmaatschappij aan deze op nieuw liever koncessie zal geven voor den weg van Leiden op Woerden, eene koncessie reeds voor eenige jaren gegeven, maar waarvan toch niets is gekomen, en die dus slechts tot uitstellen dient.

— Door ged. staten van Noord-Braband is aanbesteed de weg van Tilburg naar Hilvarenbeek voor *f* 40,795, van Son naar Neijnsel voor *f* 20,785; de weg van Oosterhout naar 's Gravemoer is voor *f* 64,900 niet gegund.

*— Wij hebben in ons nommer van Vrijdag jl. melding gemaakt van het in behandeling nemen door onzen gemeenteraad van de zaak der gasverlichting te dezer stede. De officiële stukken in deze zijn door het sted. bestuur verkrijgbaar gesteld; dezen maatregel ten volle waarderende, gelooven wij, om het belang der zaak, tevens onzen lezers bijzonderlijk te moeten wijzen op het verslag der zitting van den gemeenteraad, dat heden bij ons nommer wordt gevoegd, en waarin o. a. door den voorzitter op zeer duidelijke wijze is uiteengezet, welke op dit oogenblik de stand is der zaak van de gasverlichting hier ter stede.

In ons bijvoegsel van heden geven wij nog verslag van de zitting van den Amersfoortschen gemeenteraad, waarin o. a. het voorstel is ingekomen, om de direkte stadsbelasting te bepalen op *f* 25000.

*— Door den kerkeraad der Ned. Herv. gem. alhier is gister het volgende zestal pred. opgemaakt: Ds. *Taats*, te Middelburg; *Chantepie de la Saussaije*, te Leyden; *Verhoef*, te Amersfoort; *Rhiem*, te Vlaardingen; *de Graaf*, te Apeldoorn, en *Ter Haar*, te Nijmegen.

— Het twaalftal te Amsterdam ter vervulling der predik.-plaats opengevallen door 't overlijden van Ds. *Muntendam* bestaat uit de heeren *Abresch*, *Ternooy*, *Berlage*, *Boonen*, *Francken Az.*, *Keyser*, *Laurillard*, *Poortman*, *Rauwenhoff*, *Scheffer*, *Smit*, en *Toorenenbergen*, pred. te Middelburg, Delft, Zalt-Bommel, Middelburg, Rotterdam, Arnhem, Leijden, Zwolle, Dordrecht, Enschedé, Grootebroek en Purmerend.

*— Men schrijft ons:

De *Kerk. Ct.* is geneigd, het door ons uit Amsterdam medegedeeld berigt van het plan eener prijsvraag te houden voor een *canard*; ofschoon zij er veel belang in stelt, en een veel beteekenend antwoord geeft. — 't Is nuttig te herinneren, dat die vraag over de bestrijding van het historisch Christendom, vóór ons berigt, alreede vermeld werd in het te Amsterdam uitkomend weekblad *de Heraut*, zoodat het berigt niet uit de lucht gegrepen schijnt.

*— Uit een brief uit Sheerness (van boord van de Citadel van Antwerpen, die den 25. de haven dacht te verlaten, om te Plymouth of Portsmouth steenkolen in te nemen en de reis naar Batavia voort te zetten), wordt ons 't volgende medegedeeld:

»Ik zal u wel niet behoeven te zeggen, dat wij allen het zeer onaangenaam vinden, dat onze reis zoo vertraagd wordt: want 't scheepsleven, dat reeds vele ontberingen oplevert en *misères* veroorzaakt, munt daarin vooral uit in 't gure koude klimaat, dat wij juist gedacht hadden mis te loopen. Gelukkig echter zijn de désasters alleen aan schip en romp, en heeft de bemanning van de Citadel het voorregt van eene goede gezondheid en eene voortdurende opgeruimde stemming te genieten. Bovendien worden wij ook, in onzen tegenspoed, zeer veel gedédommageerd door de opregte gulle en kordiale wijze, waarop wij hier en even als altijd te aller plaatse door de Engelschen ontvangen worden. Dagelijks worden wij op *diners* en *soirées* geïnviteerd, zoodat ons bijna geen tijd voor de korrespondentie overblijft.

»Met verbazing staan we dagelijks te beschouwen, wat hier op de werf gebeurt; in de grootste kalmte en toch met de meeste bedrijvigheid ziet men hier linieschepen in en uit de dokken halen en gereed maken, waar men bij ons met een korvet of brik een omslag en leven maakt van de andere wereld. Het ware te wenschen, dat een gedeelte onzer landgenooten eenigen tijd in dit land kwam doorbrengen, vooral zij, die eeuwig blijven oordeelen en veroordeelen, zonder gezien te hebben. Meer en meer leert men toch deze grootsche natie, als men haar meer van naderbij kent, bewonderen en tevens eerbiedigen. Algemeen is men hier zeer op zijne hoede voor Frankrijk, en niet ten onregte vertrouwt men *Napoleon* weinig. Maar ook bij dat wantrouwen heerscht er in groote mate zelfsvertrouwen."

— De Evertsen, kapt. *v. Vreeland*, heeft Plymouth gister verlaten.

— De H. Raad heeft het vonnis, waarbij *Vredenburg* wegens diefstal van een loterijbriefje door het hof van Overijssel tot 5 jaar gevangenis was veroordeeld, vernietigd, en de onmiddelijke in vrijheidstelling bevolen, daar het feit geen diefstal of ander misdrijf daarstelt. De kosten te dragen door den Staat.

— Te Veendam hebben dieven bij den rijksontvanger een gat in den muur onder het raam gebroken; zij stuitten toen op de houten lambrisering; hierdoor en door 't ontwaken der bewoners werd het plan der roovers verijdeld. De waakzaamheid der policie is er negatief; er is trouwens slechts een rijksveldwachter. Bij eene talrijke policie is de waakzaamheid dikwijls niet zoo heel veel beter. En nieuwe policie-reglementen zullen de zaken niet verbeteren, als men niet van lieverlede met nieuwe krachten tracht te werken.

*— Uit 's Bosch schrijft men ons dd. 28 dezer: Gisteren nacht werden de inwoners onzer stad, even als eenige dagen geleden, alleronaangenaamst uit den slaap gewekt door het geschreeuw van brand. Gelukkig dat het geschreeuw en klokkengelui meer beweging maakten dan de zaak zelve. Dit moet evenwel strekken tot lof van onze brandweer, die zeer goed georganiseerd is en in verschillende omstandigheden bewezen heeft dat ze, door haar spoedig verschijnen op de plaats des onheils, de vernieling dadelijk weet te stuiten.

De verandering van weêr en invallende dooi hebben thans wederom meer leven en bedrijvigheid vooral in onze scheepvaart teweeg gebragt. Reeds onderscheidene vaartuigen, beladen met goederen, waagden 't niet te vertrekken, uit vrees van onder weg door de vorst te worden overvallen. Onze Zuid-Willems-vaart heeft niet veel noodig om toe te leggen, en daar honderde schippers op dat water hun brood en hun bestaan vinden, zoo is 't voor die menschen hoogst treurig als ze reeds vroeg hunne werkzaamheden moeten staken, waardoor zij het begin zien hunner ellende. Wij hopen, dat ze thans nog een ruimen tijd zullen kunnen bezig zijn en alzoo een groot gedeelte van den winter kunnen doorkomen zonder aan allerlei moeijelijkheden of zelfs armoede ten prooi te zijn.

— Te Sittard is eene 69jarige vrouw vermoord. De vermoedelijke dader is gevat.

— Bij den boekhandelaar *C. van der Post* Jr., te Utrecht, ziet thans onder den titel: *De Molenaars-Dochter*, vrij naar *Alfred Tennyson*, door *A. J. de Bull*, een boek het licht, dat èn wat de poëtischen inhoud èn wat de uitvoering betreft, met alle regt op den naam van meesterstuk aanspraak kan maken en derhalve ook uitmuntend geschikt is om bij de aanstaande St. Nikolaas- en Kersfeesten als geschenk te dienen. De negentien staalplaten, die het versieren, leveren een voortreffelijk bewijs van de hoogte, waarop de staalgraveerkunst zich thans bevindt. De band is uiterst smaakvol. Kortom, het geheel doet den dichter en den uitgever eer aan.

*— In het begin van dit jaar, zoo lezen wij in een Duitsch blad, zou de Zwitsersche bergweide Rütli, aan een' spekulant verkocht worden, die aldaar een hôtel wilde bouwen.

Wie kent niet dat geschiedkundige plaatsje, waar de door *Schiller* zoo heerlijk bezongen eed, der drie mannen van Uri, Schweiz en Unterwalden, plegtig werd uitgesproken?

De drukpers maakte gebruik van deze gelegenheid, om een beroep te doen op de vaderlandsliefde der Zwitsers, ten einde tegen den vreemdeling op te bieden. 50,000 franks waren daartoe benoodigd, en zij riep de Zwitsersche *jeugd* op, om die zaam te brengen. Op alle lands- en privaatscholen werd eene inschrijving geopend en nu — na eenige maanden toont de uitkomst, niet een bedrag van 50, maar van 95,000 franks, de spaarpenningen der Zwitsersche schooljeugd.

Rütli is aangekocht, en blijft de vrije eigendom, maar tevens ook het schoonste gedenkteeken van het jonge Zwitserland.

— Graaf *Orloff*, die, zoo als men weet, in den oorlog tusschen Rusland en Turkije-Frankrijk-Engeland, bij een aanval op Silistria voor dood onder de gesneuvelden is blijven liggen, acht zware wonden heeft ontvangen, een oog en bijna het gebruik van een zijner handen verloor, zal Rusland, welks keizer den pas dertigjarigen krijgsheld-diplomaat zeer genegen is, bij het hof van Belgie vertegenwoordigen. *Amst. Ct.*

BROUWERSHAVEN 28 Nov.: Binnengekomen Cornelis Gips, kapt. *v. Rijn v. Alkemade* van Batavia.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 29 *Nov.*, 0,88 El.; + AP. 7,85. Gev. 6 d.

De Rijnhoogte te Keulen den 28. Nov. 5 voet 5 duim; 5 voet $5\frac{1}{2}$ duim Rijnl.

Vervolg der Oost-Indiesche berigten.

— Volgens berigten uit China, loopende tot en met 20 Aug. jl., werd in de stemming der bevolking te Kanton weinig vijandigs bemerkt. De Mandarijnen schenen oppervlakkig met de vertegenwoordigers der vreemde natiën op goeden voet. Volgens de verklaring van de Chinezen zelven mogt men daarop echter niet rekenen, wanneer de oorlog in het noorden wordt hervat, daar een keizerlijk bevel voldoende zou wezen, om ook te Kanton dadelijk alle betrekkingen met de vreemdelingen te doen afbreken. Aangaande de voornemens der Eng. en Franschen tegen Peking, of den uitslag der onderhandelingen van den Amerk. govolmagtigde, was nog niets bekend. Het konsulaat der Nederlanden is sedert 16 Aug. weder te Kanton gevestigd.

Door den Goeverneur-Generaal van Nederl. Indie zijn de volgende beschikkingen genomen:

Civiel Departement. Benoemd: Tot adsist.-resid. van het Westerkwartier der Ommelanden van Batavia, A. Fitz Verploegh; tot 1. stads-geneesh. te Batavia C. Swaving; tot 1. klerk bij de algem. rekenk. A. A. Vooreman en L. C. Mutter; tot chef van het telegr.-kant. te Pattie A. K. van Deventer; tot leerl.-telegr. op het telegr.-kant. te Weltevreden J. H. Duiters en J. N. van den Worm, te Samarang E. W. Suso, te Soerabaya C. S. Spier, E. A. Dutrieux en C. Loos, te Banjoemaas A. F. A. Zeydel; tot ijkm. van maten en gew. te Buitenzorg J. H. van den Broek; tot postkomm. te Buitenzorg G. H. H. van Zadelhoff; tot adjunkt griff. bij den landr. te Soerabaya J. M. Burgemeestre; tot admin. der tinmijnen in het distrikt Marawang L. A. Hoogstraaten; in het distrikt Songieliat, J. P. C. Ruloffs Jr.; in het distrikt Jeboes A. G. G. Peltzer; in het distrikt Koba, J. J. A. Keuchenius; tot elève bij de tinmijnen op Banka, R. de Adelhart Toorop; tot vendum. in de afdeeling Modjokorto, J. A. L. Steyn Parvé; tot 2. deurw. bij den raad van just. te Batavia J. C. de Heus; tot griff. van den landr. te Soerabaija J. Hageman; tot reizend ambt. J. A. Bakkers; tot sekret. voor de inl. zaken te Makasser, J. N. Vosmaer; tot komm. bij het haven-depart. te Makasser A. J. H. Oosthoek.

Bevorderd: Tot adsist. 3. kl. bij de theekult. F. G. Anthonysz; tot onderkomm. 1. kl. W. H. Willemse; bij 's lands burg. openb. werken, tot opz. 1. kl. J. G. R. de Lavalette.

Ontslagen: Op zijn verz. eerv. uit 's lands dienst, met behoud van regt op pens., W. A. Claasz; wegens ziekte, onder toek. van wachtg., J. H. du Puy; den leerl.-teleg. te Pasoeroean F. A. Bruno; de ijkmeester van maten en gew. te Buitenzorg H. J. J. Le Sueur.

Militair Departement. Bevorderd: Bij het reg. O. I. kav. tot 1. luit. F. L. van der Putt.

Verleend: Een tweejarig verlof naar Nederland aan de kapts. der inf. F. A. Horrmann, W. F. A. Eckhardt en P. L. Stennekes.

Marine Departement. Tot machinist aan het drijvend droogdok te Onrust, de machinist bij een der onderdeelen van het marine-etablissement te Soerabaya G. Verhoef.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting van de Tweede Kamer van gister is aan de orde de voortzetting der beraadslagingen over Hoofdstuk III (*Buitenlandsche Zaken*) der Staatsbegrooting voor 1860.

De heer *Strens* zegt, dat er reeds 18 maanden verloopen zijn, gedurende welke deze minister met België onderhandeld heeft over de wateraftappingen, en dat er geen enkel resultaat verkregen is. Spr. vreest, dat de grondslag, waarop onderhandeld wordt, niet de juiste is. Men wil het rivierbed verbeteren, maar wat zal dat baten, als er geen genoegzaam water in de rivier op ons stroomgebied is, vermits men het in een ander land aftapt?

De heer *Hengst* spoort den minister tot het nemen van doortastende maatregelen in deze aan, en verlangt voor het overige mede de losmaking van den band van Limburg van den Duitschen Bond.

De heer *Thorbecke* die gister den min. gemis van zelfstandigheid en kracht verweet, daar hij te haastig was gaan wapenen, daar hij in de zaak van den tweeden rivierovergang voor de spoorwegen ter wille van Pruissen, van de maasaftapping en van de betrekking van Limburg tot den Duitschen Bond niet ferm optrad, zegt omtrent de laatste zaak, dat hij het met den min. eens is, dat, nu men er in Duitschland meer en meer op aandringt, om de grondslagen van den Bond te herzien, de gelegenheid kan opkomen, om ons van die verbindtenissen te ontheffen, vooral waar het de verandering van de militaire organisatie, de zoogenaamde Kriegsverfassung betreft. Wat de aftappingen van water uit de Maas betreft, verklaart spreker alleen, dat hij zich van alle antwoord onthoudt, tot dat de enquête aan de orde zal zijn.

De heer *Sloet* geeft toe, dat eene bijzondere staatkundige verbindtenis als die van Limburg onaangenaam is, doch de goede trouw vordert, er gevolg aan te geven. In 1848 had men er zich van kunnen ontslaan; Spr. vraagt mededeeling der korrespondentie.

De *Min. van Buitenl. zaken* erkent de gegrondheid van het verlangen tot afscheiding van den Bond. — Wat betreft den wensch nopens de mededeeling van korrespondentien, enz. daaraan kan de min. niet voldoen. Het is moeijelijk, stukken, welke niet bestemd zijn om onder het oog van het publiek te worden gebragt, over te leggen aan de vergadering en aan de openbare beoordeeling prijs te geven.

Nadat nog door de heeren *van Wintershoven*, *Meylink*, *van Diggelen* en den Min. het woord was gevoerd, zijn de algemeene beraadslagingen gesloten.

Bij de tweede afdeeling heeft de heer *van Lijnden* betoogd de wenschelijkheid eener verhooging van bezoldiging onzer diplomatieke agenten. Hij wenschte ook de examina voor de diplomatie afgeschaft te hebben. — De Minister deelt het gevoelen nopens de verhooging, maar bij de groote te verwachten uitgaven durfde hij thans de voordragt niet te doen. De examina blijft hij noodzakelijk achten. — De heer *van Hoëvell* acht de verhooging voor de uitgaven der diplomatie niet noodzakelijk. Hij deelt ook niet de bezwaren nopens de examina.

Na nog eene korte diskussie tusschen de heeren *Dirks*, *Godefroi* en den Minister omtrent het zamenstellen van een *recueil consulaire*, 't welk de Min. minder noodig acht, omdat het in België uitkomt, is het geheele hoofdstuk III aangenomen met algemeene stemmen.

De beraadslagingen worden geopend over hoofdstuk IV (*Justicie*).

De heer *Godefroi* had zich gevleid, dat in de tegenwoordige zitting eene nieuwe voordragt omtrent de regterlijke organisatie zou worden aangeboden, gescheid op de in de vorige zitting gevallen beslissing omtrent het hoofdpunt. Hij kan zich niet vereenigen met het denkbeeld van den minister, om de zaak nu maar te laten rusten; dat is in strijd met de vroegere uitnoodiging, om de hoofdpunten te beslissen. Nu zegt de minister eigenlijk, dat er nog niets beslist is en klemt

hij zich vast aan het gevoelen van eenige leden in het voorloopig verslag nopens de regterlijke organisatie, om, als die proeve mislukte, vooreerst geene nieuwe poging meer in het werk te stellen. Dit bevreemdt spr. zeer, in verband ook met de uitdrukking des ministers van binnenl. zaken, (bij de bespreking van het nieuwe gebouw voor den Hoogen Raad), dat over het punt, dat de Hooge Raad blijft een hof van kassatie, geen twijfel meer bestaat.

De heer *de Brauw* acht het van hoog gewigt, dat aan de zaak van de regterl. organ. een einde kome, vooral uit het oogpunt van de onafhankelijkheid der leden van de regterlijke magt. Spr. wijst er op, dat er bij den Min. voortdurend vrees, weifeling omtrent deze zaak bsstaat, waardoor niets tot stand zal komen. Het beginsel van de kassatie is door deze kamer reeds beslist. Een ander punt, dat hij bespreekt, is de faillissementen. Hij gelooft, dat het nuttig is, voorbereidende maatregelen te nemen tot eene verbetering der wetgeving op dat stuk.

De heer *Wintgens* is in de hoofdzaak dezelfde meening toegedaan. Er moet ten aanzien der regterlijke organisatie niet stil worden gestaan. Dit is reeds de tiende begrooting, waarbij deze zaak en andere verbeteringen van het regtswezen ter sprake worden gebragt, zonder tot een zoo noodig resultaat te komen.

De heer *Olivier* verwijt ook dezen minister gemis aan moed; men wil de pols der kamer telkens voelen en zich daarnaar regelen. — De heer *de Kempenaer* meende niet, dat de aanbieding eener wet op de regterl. organisatie tot een goed einde zou leiden; lokaal belang kwam ook hier te zeer bij de leden in aanmerking. — De heeren *v. Eck* en *Dullert* verlangden eene volledige regeling van het regtswezen; eene bepaling van de hoeveelheid der hoven kon niet gemaakt worden, als men niet wist, wat zij zouden te doen hebben.

De Minister van Justicie verdedigde zich tegen de beschuldiging van besluiteloosheid. Roekeloos zou hij het achten wets-ontwerpen in te dienen, waarvan vooraf te berekenen was, dat zij niet zouden aangenomen worden. Juist met het doel om de zaak der regterlijke organisatie tot stand te brengen, had hij nu den afgekeurden weg ingeslagen. Uit de vroegere diskussie was hem gebleken dat er hoven moesten zijn; en nu had hij berekend welk ontwerp met kans van slagen zou zijn voor te dragen; maar in het ontwerpen was hij op vele bezwaren gestuit. Hij wenschte zich van de zaak niet af te maken, want hij was voornemens in den aanvang van het volgende jaar bij de Kamer in te dienen een wets-ontwerp, hetwelk zijns inziens aan dat omtrent de regterl. organisatie moest voorafgaan. Dit achtte hij noodig om de herhaling van het gebeurde met het ontwerp van 1848 te voorkomen. De zetels van de hoven moesten eerst worden bepaald, wilde hij een later in te dienen organisatieplan niet in de waagschaal stellen. Dergelijke voorafgaande regeling achtte hij allezins noodig, in aanmerking genomen de omstandigheid dat een getal van niet minder dan vijf hoven moest worden aangenomen; zijnde hij van gevoelen dat met de afdoening van dat punt een groote stap voorwaarts zou worden gedaan.

Het failliten-regt, waarvan de heer *de Brauw* gewaagde, was nog niet bij eene begrooting behandeld; ook op dit onderwerp zou hij de aandacht gevestigd houden. Hij kon het verkeerde der indiening van het eerste boek van het Strafwetboek niet inzien; op de beginselen daarvan moest toch het tweede gevestigd worden. Omtrent het vroeger gebeurde bij het Ministerie van Justitie behoefde hij zich niet te verantwoorden; maar hij vertrouwde, dat zijne eigene handelingen, met onpartijdigheid beoordeeld, niet algemeen in die mate verdienden afgekeurd te worden als door sommige sprekers geschied was.

Op de aanmerking van den heer *Godefroi*, die het verkeerde der verbrokkeling van de regeling van het justiciewezen betoogde, en er geen bezwaar in zag de zaak in eens te regelen, antwoordde de minister, dat de afwijkende gevoelens van minderheden geen aanleiding moesten geven om een organisatieplan af te stemmen, en daarom wilde hij vooraf de vermindering van het aantal hoven naar de bestaande behoefte uitgemaakt zien.

De algemeene beraadslaging over het hoofdstuk werd daarop gesloten verklaard. Op heden zal die over de artikelen plaats hebben.

Vervolg van het bijvoegsel.

Voorstel van B. en W. om aan den kommissaris van inkwartiering, *G. v. Doornik*, voor diens bijzonderen ijver, betoond bij zijne meerdere bemoeijingen door veelvuldige inkwartieringen, eene gratifikatie van *f* 15 toe te kennen. — Ter sekretarie en behandeling in eene volg. vergadering.

Voorstel van het lid *v. Lockhorst*, med. dokt., strekkende: dat de raad besluite tot benoeming van eene komm. om te onderzoeken welke wijzigingen, veranderingen of nieuwe inrigtingen, hetzij voor 't tegenwoordige of meer voor de toekomst, door haar noodig geacht worden in 't belang van de armen en financiën der gemeente. De voorsteller wijst daarbij o. a. op de verpleging van armen in hunne slecht ingerigte huizen, op het gemis van eene ziekenbus, op de tegenwoordige wijze van levering der geneesmiddelen en het leveren van uitwendige geneesmiddelen door de stadsheelmeesters. — Als voren.

Rapport der komm. benoemd tot herziening van de verordening nopens den hoofdelijken omslag. Door die komm. wordt o. a. voorgesteld: *a.* met 1 Jan. 1860 te heffen eene direkte belasting van hoogstens *f* 23000 's jaars, waarin zal worden betaald door het hoofd van een gezin van 1 en 2 personen 27, van 3 en 4 pers. 25, van 5 en 6 pers. 22, van 7 en 8 pers. 20 en van 9 en meer personen 17½ van de huurwaarde der woningen van *f* 40 en daar boven; *b.* voor woningen eener huurwaarde van minder dan *f* 65 de volgende afschrijving te verleenen: ¾ voor die van *f* 40-49; ½ voor *f* 50-54; ⅓ voor *f* 55-59 en ¼ voor *f* 60-64 huurwaarde; *c.* de kamerbewoners naar het aantal kamers (1, 2, 3 of meer) volgens ¼, ⅓ of ½ der huurw. aan te slaan, en ook op hen de remissie toe te passen; *d.* de hoofdbewoners, gedurende niet minder dan 3 maanden in 't jaar kamers verhurende aan derden die afzonderlijk zijn aangeslagen, de navolgende korting te doen genieten: ¼ voor het verhuren van 1 kamer zonder afzonderlijke slaapplaats, ⅓ voor 1 kamer met afzond. slaappl. of 2 kamers, ½ voor meer dan 2 kamers; *e.* tot grondslagen te nemen, evenals vroeger, de huurwaarde en de getalsterkte van het gezin. — Ter sekretarie, onder bepaling dat de stukken, met memorie van toelichting, zullen worden gedrukt, rondgedeeld en in eene volg. verg. behandeld.

Op deswege door den heer *Diemont* gedane vraag antwoordt de *Voorz.*, dat hij ten opzigte van kontrôle op de gasmeting nog geene voldoende inlichtingen heeft verkregen, en er te Utrecht geene schijnt te bestaan, waarop de heer *Diemont* de aandacht vestigt op eene (door den heer *Baumhauer*) te dezer zake gedane voorlezing te Amsterdam.

KONSTANTINOPEL, 25 November.

In alle moskeeën is eene keizerlijke proklamatie afgekondigd betreffende de hervorming van de kleeding der Turksche vrouwen. De groote heer herinnert daarin de dames, dat het dragen van sluijers een vereischte is, door de wetten der zedelijkheid en van den Koran gevorderd. Met leedwezen heeft hij echter gezien, dat sedert eenigen tijd een aantal vrouwen zeer dunne sluijers dragen en rokken van eene stof die zer nooit toe diende, ja, wat erger is, dat ze in haar onvoegzaam toilet half ontsluijerd gaan wandelen en zich onder mannen vertoonen. Om dus het schenden der wetten en der zedelijkheid en de daaruit volgende weelde tegen te gaan, beveelt Z. M., dat de dames dikke sluijers zullen dragen en *férédjés* van laken als anderszins, zonder eenig borduursel, en voorts geen lage schoentjes, maar de geele halve laarsjes of ander voegzaam schoeisel. Ook zullen zij niet in de winkels mogen gaan en niet op de wandelplaatsen die door de mannen bezocht worden. Zij zullen tevens niets mogen doen, wat met de zedelijkheid strijdt en ook geen sterken drank gebruiken.

BERLIJN, 28 November.

De uit Zwitserland ontvangen berigten over dezer dage door den Bondsraad genomen stappen, bevestigen wat voor eenigen tijd gemeld werd, dat nl. het kongres zich ook met de neutraliteit van de beide Savooische provincien zal bezig houden.

Voor de vorming van het nieuw Deensch ministerie zullen bij de linkerzijde pogingen worden gedaan. De heer *Rotwitt* is aan het hof zeer gewild. De boerengezinde meerderheid van den Rijksdag benoemde hem in 1855 tot president van den Folksthing, in welke hoedanigheid hij met kracht tegen het *Oersted*-ministerie optrad en den koning het tegen dat ministerie gerigte adres van den Folksthing in 1854 ter hand stelde. Dat ministerie gevallen zijnde, werd de heer *Roswitt* burgemeester van Frederiksborg en later kamerheer.

LONDEN, 28 November.

De telegrafische agentschap *Reuter* heeft het berigt ontvangen, dat Denemarken den Bond de volgende schikking aangaande Holstein heeft voorgesteld.

Eene komm. bestaande uit leden van den Deenschen Raad van State en van den Holsteinschen Landdag van beiden een gelijk getal, zal te Kopenhage bijeenkomen tot het voorstellen van wijzigingen in de Holsteinsche konstitutie, die dan eerst aan den Holsteinschen Landdag, daarna aan de Deensche regering ter beoordeeling zullen worden voorgelegd. Holstein zou daarbij echter slechts eene raadgevende stem hebben, Pruissen echter eischt voor Holstein ook eene beslissende stem.

Het kongres zal waarschijnlijk met de kwestie worden bezig gehouden.

Het *Court Journal* verzekert ten stelligste, dat de geruchten omtrent eene verplaatsing van het arsenaal van Woolwich naar Weedon onjuist zijn.

Ter eere van den onlangs overleden ingenieur *Brunel*, zal een monument worden opgerigt.

De Engelsche *de Potter*, *James Ward*, het oudste lid der Londensche akademie voor schilderkunst is in den ouderdom van 91 jaar overleden.

De vroegere veemarkt alhier, Smithfield-market, waarmede men lang niet wist wat aan te vangen, zal nu eene bestemming krijgen. Gedeeltelijk zal zij worden veranderd in zoogenaamde *halles*, voor vleesch, gedeeltelijk in plantsoen, en gedeeltelijk in een spoorweg-station voor een spoorweg uit de City naar het noorden der hoofdstad, voor een deel over de huizen aan te leggen.

Van de Sandwich-eilanden wordt gemeld, dat er sprake is van vrijwillige abdikatie des konings.

Volgens de berigten uit Venezuela schijnen de in den aanvang zegevierende tegenstanders van *Monagas* door eene andere partij verdrongen te zijn. Generaal *Paez*, die door hen uit New-York ontboden was om een bestuur te vestigen, heeft daarvan moeten afzien. Het land is dien ten gevolge steeds ten prooi aan burgeroorlog.

Uit Bombay wordt van 26. Okt. gemeld, dat eene expeditie op touw werd gezet, om de begum uit haren schuilhoek in Nepaul te verdrijven; dat te Lucknow weder twee rebellen-aanvoerders zijn opgehangen, en de ex-koning van Oude al eene jaarwedde van 12 lakhs ropijen heeft aangenomen en daarvoor alle aanspraak op den troon opgegeven. — De goeverneur-generaal heeft den goeverneur van Madras per telegraaf bevel gezonden, het vertrek der ontslagen soldaten uit te stellen. De regering heeft twee stoomschepen gehuurd tot vervoer van troepen naar China.

— 29 *Nov.* Gec. 96⅝; Peru 4½ pCt. —, 3 pCt. —; Venez. 5 pCt. 28¾, 2¼ pCt. 15; Port. 5 pCt. —; Sp. 3 pCt. 45¼, 1½ pCt. 33⅝; Rusl. 4½ pCt. —, 5 pCt. —; Sard. —.

PARIJS, 29 November.

Generaal *de Montauban* is naar Compiègne ontboden, om zijne instruktiën voor de Com. expeditie te ontvangen.

De keizer heeft, zegt men, Lady *Cowley*, die, tegen de gewoonte van haar land, geen bruidsring droeg, omdat haar huwelijk onder zoo overhaaste omstandigheden had plaats gevonden, dat haar echtgenoot de formaliteit van haar dien te geven moest achterwege laten, op een der jongste soirees te Compiègne een prachtigen bruidsring geschonken, met verzoek, dien aan te nemen als een nieuw onderpand voor de vereeniging van Engeland en Frankrijk. Toen lord *Cowley* voor dit geschenk kwam bedanken, moeten van weêrszijden ophelderingen gegeven zijn met het doel om alle geschilpunten tusschen beide hoven op te heffen.

De heer *Lemoine* (van wiens beschouwingen wij heden in ons overzigt melding maken, zegt o. a., dat het gedrag tegenover Italië niet te regtvaardigen is. Zij die de orde moesten behouden, willen haar verstoren, maar de brandstof wil geen vuur vatten. Oostenrijk had waarschijnlijk al zijne hoop tot herstel der hertogen op de anarchie gebouwd; maar de wanorde blijft weg. De Italianen hebben begrepen, dat, zoo zij republikeinsche pogingen aanwendden, zij Europa tegen zich in het harnas zouden jagen, dat nu zoozeer aan den monarchalen vorm, niet aan het monarchaal beginsel gehecht is. Zij hebben, als de kikvorschen, een koning gevraagd; men heeft er hun geen gegeven; zij vroegen een regent; dien kregen zij evenmin, maar men zond hun een prefekt van policie. Het is een wonder dat zij rustig zijn gebleven. Men zal hun niets opdringen; maar doet men dat niet door hun alles te verbieden? De Hemel weet wat uit het kongres zal voortkomen, zoo er iets uit voortkomt; maar gelijk van den Heer gezegd is, zal men kunnen zeggen: »Zoo de Regtvaardigheid het huis niet bouwt, zullen de arbeiders vergeefsch gewerkt hebben."

De heer *Faron* en de geheele militaire intendance der Chineesche expeditie zullen morgen te Marseille aan boord gaan. De heer *Mathieu*, onder-kommissaris der intendance, begeeft zich naar Batavia, waar een depôt van remontpaarden zal gevestigd worden.

De heer *Armand* te Bordeaux, de bekende scheepsbouwmeester, is dezer dage te Compiègne ontboden geworden, om van den keizer belangrijke bestellingen voor de oorlogsvloot te ontvangen.

Uit Madrid meldt men, dat den 25. ruim 4000 Mooren eene schans voor het Spaansche kamp hebben aangetast en ten volle verslagen zijn.

De Bey van Tunis laat voor onzen konsul een huis bouwen, niet ver van de puinhoopen van Karthago.

De *Pays* meldt uit Japan, dat de Japanezen zich geenszins aan schennis van de gesloten verdragen hebben schuldig gemaakt, maar de gerezen moeijelijkheden alleen het gevolg zijn van het nieuwe der met dat land aangeknoopte betrekkingen.

Onze hoofdstad bevat 300000 werklieden, waaronder 100000 kleermakers. Het aantal reizigers aan de verschillende spoorwegstations alhier in het vorige jaar vertrokken, of aangekomen, bedroeg 14,000,000. Het aantal vreemdelingen dat de stad bezoekt is sinds twee jaren verdriedubbeld.

De *Union médicale* meldt, dat in het arsenaal te Toulon door twee hoofdambtenaren der marine eene voor de nijverheid hoogst belangrijke ontdekking is gedaan, daarin bestaande dat de brandbaarheid der steenkolen, van sommige soorten zelfs met 75 pCt., kan verhoogd worden door besproeijing met zekere vloeistof.

ADVERTENTIËN.

*** Op den 28. November 1859 overleed te Utrecht, Jonkvrouwe CONSTANTIA JOHANNA Baronnesse VAN LIJNDEN VAN LUNENBURG.

*** Heden werd ons ouderhart diep getroffen, door het overlijden van ons geliefd jongste kindje, MARINUS DIDRIKUS EVERARDUS, oud zestien maanden.

Utrecht, D. STOLWERK.
28 Nov. 1859. E. STOLWERK—KRAMERS.

*** Heden overleed na eene kortstondige doch hevige ongesteldheid onze waarde Vader en Behuwdvader de heer G. VAN DER WIND, oud Burgemeester en Polderschout der Gemeente Zegveld, in den ouderdom van 74 jaren en 2 maanden. Zij die den waardigen overledene in zijn werkzaam leven gekend hebben, zullen beseffen wat wij, hoe hoog ook zijne jaren geklommen waren, nog in hem verliezen.

Namens kinderen en behuwdkinderen
Zegveld, W. VAN DER WIND.
28 November 1859.

*** Aan de Aandeelhouders in de Tweede Maatschappij tot Verbetering der Woningen voor arbeidenden, enz. wordt berigt, dat de **zesde en laatste storting** zal plaats hebben vóór of op den een en dertigste December aanstaande, ten bedrage van 30 percent, zullende de aandeelhouders bij deze storting kunnen aftrekken de renten hunner gestorte kapitalen ter somma van **twee gulden tien cents** per aandeel.

Utrecht, Namens het Bestuur,
30 November 1859. J. VAN HAEFTEN, Secret.

SPOOR-BIJSTER.

*** Wanneer van 3,500,000 Kinderen 71 en hiervan nog maar ruim de helft **het Spoor bijster** worden, welk regtgeaard Vader zal voor geheel het gezin gedurende vijftig jaren over millioenen borg spreken? Neen dat doet Vader **Willem** niet.

Men zegt: de 71 vertegenwoordigen de 3,500,000, maar hoeveel van de **belastingschuldigen** namen deel aan de Verkiezingen?

HOUTVERKOOPING
op VREEDENDAAL onder de Bilt.

*** Op Donderdag 1 December, ten 10 ure, van zwaar **Esschen- en Elzen Hakhout, Populieren, Stommels, Takkenbossen**, enz. op *Koelenberg* en *Vreedendaal*, ten overstaan van den Notaris Mr. H. A. R. VOSMAER te Utrecht.

*** Men zal op Donderdag 1 December 1859, des voormiddags ten 10 ure, aan de Kranskade, te Utrecht, publiek verkoopen: Eene aanzienlijke partij **AFBRAAK**, bestaande in **Deur- en Schuifkozijnen, Deuren, Ramen, Balken, Ribben, Regels, Sparren, Deelen, Planken**, enz. — Des morgens vóór de Verkooping aldaar te zien.

*** De Notaris E. W. VAN SCHERMBEEK, te Utrecht, zal op Donderdag den 8. December 1859, des voormiddags ten 10 ure, aan de Nieuwe Kade bij de Waardbarriere, aldaar, publiek en om contant geld aan de meestbiedenden verkoopen:

Eene groote partij Bouw-materialen en gereedschappen,

bestaande in: **Heimasten, Juffers, Kolders, Steigerdeelen, Balken, Timmerhout, 4 ijzeren Ramen** en hetgeen verder te voorschijn zal gebragt worden, al hetwelk een dag vóór en op de verkooping genommerd te zien zal zijn.

Breeder bij billetten en nader onderrigt ten kantore van gemelden Notaris.

*** Op nieuw ontvangen:
TERRINES de FOIES GRAS aux TRUFFES du PÉRIGORD, bij
L. WEGERIF.

*** N. HEIMANS heeft de eer aan hare begunstigers te berigten, dat zij ruim voorzien is van **Moffen, Victorines, Manschetten, Kindergarnituren, HandSchoenen** enz., in alle soorten van bont, zeer geschikt voor St. Nicolaas en Nieuwjaarsgeschenken. Vermaakt alle soorten van bont.
Zadelstraat 381.

*** De ondergeteekende berigt zijnen geëerden begunstigers dat de prijs van de **Sint Nicolaas** is 40, 50 en 60 Cents de 5 Ons. **Portugeesjes** en **Studentjes** 55 Cents de 5 Ons.

Lange Smeesteeg. P. DIEPENHORST.

ST. NICOLAAS-GESCHENKEN.

*** **Door bijzondere gelegenheid** nog een menigte artikelen ontvangen tot minne prijzen, geschikt voor groote en kleine kinderen, die allen voor het gemakkelijk overzigt behoorlijk zijn geëtaleerd. Bij J. MADO, aan de Jansbrug, No. 39.

Zuivere Siroop van Punsch,

à f 1,30 de Flesch.

Verkrijgbaar bij M. WILTEN, Oude Gracht, hoek van de Pottestraat.

De Geparfumeerde Kalender,

voor 1860,

is in alle Boekwinkels te verkrijgen voor **Veertig Cents.**

*** In alle Boekwinkels verkrijgbaar:

HET MOORDENAARS-GELOOF.

Prijs 10 cent.

Voor f 1,50 in plaats van f 6,—

*** **De Geschiedenis der Jezuïten,** hunne oorsprong, *ontwikkeling*, *invloed*, enz. naar het Hoogduitsch van G. JULIUS. 2 dln. groot 8°. 788 bl. velijn papier; bij G. D. BOM te Amsterdam, Damrak H. 117 en in alle Boekwinkels *franco* te bestellen.

*** Bij C. VAN DER POST Jr., te Utrecht, ziet het licht

Een nieuw Prachtwerk:

DE MOLENAARS DOCHTER,

vrij naar ALFRED TENNYSON,
door **A. J. DE BULL,**

Geïllustreerd met Negentien fijne Staalplaten en smaakvol gebonden.

☞ De namen TENNYSON en DE BULL waarborgen iets degelijks, en maken alle verdere aanprijzing overbodig.

Ook zijn nog eenige Exemplaren te bekomen van:

FANTAISIE EN KUNST,

Gedichten van **S. J. van den Bergh, A. J. de Bull, Didymus, Werndlij, W. J. Hofdijk, J. J. L. ten Kate, C. G. Withuijs, W. J. van Zeggelen.**

Met zes keurige Staalplaten, rijk gebonden.

*** Bij GEBROEDERS VAN DER HOEK, Boekhandelaren te Leijden, ziet heden het licht en is alom verkrijgbaar gesteld:

G. SIEPART,

HANDLEIDING DER GRIEKSCHE GEOGRAPHIE, ANTIQUITEITEN EN MYTHOLOGIE,

bewerkt door dr. W. A. SCHEURLEER,
1 deel 8° f 3.85.

Vroeger verscheen:

Prof. G. J. VERDAM, Handl. bij de beoefening der sphaerische Trigonometrie, met betrekking tot hare toepasing op de mathem. geogr. en sphaerische astronomie. *Tweede druk.* f 3.30.

Prof. G. J. VERDAM, Summarium der Goniometrie en der regtl. Trigonometrie. *Derde druk In linnen band* f 4.30.

Prof. G. J. VERDAM, Summarium der sphaerische Trigonometrie. f 1.—

Prof. C. J. VAN ASSEN, Lineamenta extrema Juris privati Justinianei, secundum textum Institutionum. f 2.85.

Prof. C. J. VAN ASSEN, Leiddraad voor het collegie over het burgerl. wettboek, verkorte en herz. uitgave. f 2.40.

Prof. PEERLKAMP, Summarium veteris historiae, ed. altera. f 1.25.

W. A. SCHEURLEER, disputatio de Demetrio Magnete. f 1.50.

Prof. VAN VOORST, beknopt zamenstel der Christelijke beschouwende Godgeleerdheid. f 4.50.

*** Bij den Boekh. A. VAN DORSTEN Jr. ziet het licht:

1° AGENDA VOOR HET JAAR 1860

Gebonden in geheel lederen Band
Prijs f 1.30.

Deze Agenda bevat buiten het gewone Kalenderwerk en de noodige ruimte tot het maken van dagelijksche aanteekeningen: Vreemde Munten, met hare waarde in Nederl. Courant. — Herleiding van oude Maten en Gewigten. — Vreemde Maten en Gewigten. — Uitgestrektheid en bevolking van Nederland en zijne Provincien. — Bevolking en Uitgestrektheid der Overzeesche bezittingen, Kaartje van Nederland enz.

2° DAMES ALMANAK
VOOR HET JAAR 1860
14e JAARGANG.

Prijs 50 Cents.

Deze Almanak met Glacé omslag, verguld op sneê en vit Moré étui bevat buiten het gewone Kalenderwerk en de ruimte tot het maken van dagelijksche Aanteekeningen, de 12 volgende Gedichtjes: Wat duurt'. Genieten en Missen. De Lente. Tevredenheid. Geduld. Beminnen. Dan hecht ik aan 't stof. Het Heiligst. Oudermin. Raad. Uw naam. Afscheidsgroet.

Bovenstaande jaarboekjes zijn zeer geschikt als cadeaux bij de aanstaande feesten.

*** Bij de Wed. J. R. VAN ROSSUM is uitgegeven:

DE MENSCHWORDING EN KINDSCHHEID
VAN ONZEN HEER
JESUS CHRISTUS,
een Gebeden en Meditatie-boek voor den Advent
door den H. ALPHONSUS MARIA DE LIGUORI.
Voorzien van
de Morgen- en Avondgebeden, Mis-, Biecht- en Communie-Gebeden.

Een Boekdeel van 350 pagina's kl. 8°.
Prijs gebonden in geheel lederen band **75 Cents**

Van Koetsveld's
KINDER-BIBLIOTHEEK,

uitgegeven bij S. E. VAN NOOTEN te *Schoonhoven*, en alom te bekomen, bestaat uit:

I VERSPREIDE KINDERVERHALEN.
II NIEUWE KINDERVERHALEN.
III DE PORTEFEUILLE VAN GROOTVADER SPRANKHOF.
IV SPROOKJES IN DEN TRANT VAN ANDERSEN.
V KINDERPREKEN UIT HET OUDE TESTAMENT.
VI KINDERPREKEN UIT HET NIEUWE TESTAMENT.

Deze werkjes zijn alle met fraaije platen versierd en gebonden in linnen banden met stempels.
Prijs van elk boekje f 1,50.

De voortreffelijkheid van den inhoud, en de echte kindertoon dien de Schrijver met zeldzaam talent heeft weten te treffen, mogten tot onverdeelde lofelijke beoordeeling in Tijdschriften en Dagbladen aanleiding geven. Zoo binnen- als buitenlands mogen zij een voortdurend gunstig onthaal genieten.

Bij genoemden Uitgever is tevens verkrijgbaar, een VIJFDE, *verbeterde* druk van de

GEDICHTJES voor KINDEREN

DOOR

FRANCIJNTJE DE BOER.

met 4 staalplaten, in rood bandje. Prijs f 1,50.

Deze kinderversjes, zoo gemakkelijk van buiten te leeren, en uitmuntende door vromen zin en kinderlijke naïviteit, genoten de eer eener fransche vertaling. — Aan de uitvoering zijn geene kosten gespaard.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Nov.	Uren	Wind- rigt.	Wind- kr. N 2.	Barom. bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d.Temp.	Vochtigh.	Gev. regen.	Opmerkingen.
29	2	wnw.	5.5	754.46	43 0	— 0.2	0.79	0.1	Ligt bewolkt.
	10	wzw.	0.5	51.99	36 3	— 3.1	0.96	0.	Betrokken.
30	8	w.	0.0	47.34	36.1	— 2 3	0.96	0.	Zw. bewolkt.

PRIJZEN DER EFFECTEN.

AMSTERDAM 29 November 1859.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld	2 1/2 pCt.	62 1/2	62 5/8	62 9/16
dito dito	3 „	74 5/8	74 7/8	74 11/16
dito dito	4 „	96 11/16	96 3/4	
Amortisable		93 1/2		
Handelmaatschappij. .	4 1/2 „	125 3/4		
Oost-Indische Leening	4 „	95 3/4	96 1/4	95 3/4
BELGIE.				
Certifik. bij *Rotschild* .	2 1/2 pCt.	52 7/16		
SPANJE.				
Obligatien	1 1/4 pCt.	32 5/8	32 13/16	32 13/16
Binnenl. Schuld	3 „	42 1/4	42 1/2	42 1/4
Amortisatie-Sindikaat.	3 1/2 „	10 1/8		
PORTUGAL.				
Obligatiën	3 pCt.	43 9/16	43 5/8	43 9/16
dito 1856/59 . . .	3 „	42	42 1/16	
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en C°*.	5 „	104 1/8		
Obligat. 1828 & 1829.	5 „	102	102 1/8	102
Certifikaten 1840 . . .	4 „	80 1/2	80 5/8	80 1/2
Cert. bij *Stieglitz* . . .	4 „	80 1/2		
„ „ N.	4 „	80		
dito 5e Serie	5 „	90 1/8		
dito 1855 6e Serie . .	5 „	99 9/16	99 5/8	
dito Adm. te Londen	3 „	63 7/8		
POLEN.				
Obligatiën	4 pCt.	78 3/16	78 1/4	
PRUISSEN.				
Obligatiën	5 „	101 3/4		
OOSTENRIJK.				
Oblig. bij *Goll en C°*.	4 pCt.	50	50 1/4	
Oblig. Metaliek	5 pCt.	54 1/8	54 9/16	54 1/2
Oblig. Rente Am.. . .	5 „	73 1/4	73 1/2	73 1/2
dito dito Nat. 1854. .	5 „	58 7/16	58 5/8	
dito dito	2 1/2 „	28 15/16	29 1/16	29 1/16

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

Bijvoegsel bij No. 285
van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Stedelijke Raad van Utrecht.

Zitting van Donderdag 24 November.

Tegenwoordig zijn 25 leden; afwezig, met kennisgeving van verhindering, de HH. *Boer* en *Trip*, en voorts de HH. *Kien* en *v. Stirum.*

Is ingekomen:

eene missive van Gedep. Staten, houdende kennisgeving der goedkeuring van het raadsbesluit 20 Oktober 1859 tot wijziging van de verordening van 20 Januarij 1859 tot regeling van het getal en de bezoldiging der onderwijzers aan de openbare lagere scholen en de onderwijzeressen aan de bewaarscholen; — voor kennisgeving;

een provinciaal blad, houdende een besluit betreffende de goedkeuring der prov. huishoudelijke begrooting voor 1860, — alsvoren;

eene missive van Gedep. Staten, ten geleide van een besluit tot goedkeuring van het raadsbesluit van 31 Oktober 1859 betreffende de verhuring van het lokaal der voormalige tapijtenfabriek, — alsvoren;

eene gelijke missive, ten geleide der goedgekeurde begrooting voor 1860 der dd. schutterij, — alsvoren,

eene gelijke missive ten geleide van een besluit tot goedkeuring van het raadsbesluit van 29 Oktober 1859 betreffende den verkoop van eenige kapitalen ten name der stad Utrecht, ingeschreven op het Grootboek der Nat. Schuld; — alsvoren;

twee mededeeligen, eene van den broeder des overledenen, en eene van den stedelijken kameraar, van het overlijden van den heer *C. A. Boll v. Buren*, in leven stadsarchitekt.

De *Voorz.* gelooft, dat alle raadsleden overtuigd zullen zijn, dat de stad werkelijk een groot verlies heeft geleden in den man, die gedurende twintig jaren getoond heeft te zijn een braaf, eerlijk, trouw en kundig ambtenaar. Spr. stelt dus voor de mededeeling voor kennisgeving aan te nemen onder betuiging van leedwezen.,

Zonder omvraag wordt komform besloten.

Wordt ter tafel gebragt:

eene voordragt van B. en W. tot het vragen der vereischte magtiging, ten einde met het gemeente bestuur van Culemborg omtrent eene herziening van het reglement voor het beurtveer tusschen die stad en Utrecht in overleg te treden, — komform;

eene voordragt betreffende een verzoek der komm. tot oprigting eener soldatenvereeniging, om gedurende de wintermaanden een lokaal in het militair logement in gebruik te mogen hebben.

Tot eene dadelijke behandeling besloten zijnde, zegt de *Voorz.* tot toelichting, dat zich eene komm. van eenige officieren van de onderscheiden wapens des garnizoens gevormd heeft, ten doel hebbende de oprigting eener soldatenvereeniging, ten einde den soldaten gelegenheid te geven gedurende de lange winteravonden gezellig bijeen te komen tot vermijding dier plaatsen, welke hun zoo ondienstig zijn, waartoe zij thans veelal uit verveling getrokken worden. Dat deze zaak bij vele onzer ingezetenen reeds veel bijval heeft gevonden en hare verwezenlijking door de beschikking om de aangevraagde lokalen, welke gedurende den winter onder eenig voorbehoud, wel zouden kunnen gemist worden niet weinig zou bevorderd worden.

De heer *v. Lier* vraagt, of tegen de mededeeling van het rekwest dier komm. bezwaar zou bestaan.

Het stuk niet in de vergaderzaal aanwezig zijnde geeft de Voorz. inmiddels mededeeling van eene voordragt van B. en W. om aan de Eerste Kamer der Staten Gen. een adres in te dienen waarin de wensch wordt uitgedrukt, dat de Kamer zich niet zal vereenigen met het onlangs door de Tweede kamer aangenomen wetsontwerp, houdende bekrachtiging van de verleende koncessiën voor de aanleg van spoorwegen, en om de komm. uit den raad voor de zaak der spoorwegen tot het opmaken van zoodanig ontwerp adres uit te noodigen.

Deze zaak dadelijk in behandeling genomen zijnde, geeft de heer *Pabst* in overweging, de komm. uit te noodigen zich nog gedurende deze zitting met het ontwerpen van het adres bezig te houden, dat de raad dan nog heden zou kunnen aannemen, te meer daar het toch slechts eene referte aan het vroeger aangevoerde zijn zal. Moet men wachten tot eene volgende vergadering, dan kan het ligt te laat zijn.

De *Voorz.* antwoordt dat, zoo hij wel onderrigt is, de Eerste Kamer in de eerste dagen waarschijnlijk niet zal bijeenkomen, en het van belang zou kunnen wezen in het adres nog argumenten op te nemen, te putten uit de in de Tweede Kamer gevoerde diskussiën.

De heer *Pabst* alsnu geen voorstel doende, wordt overeenkomstig de voordragt besloten.

Het verzoek der komm. voor de soldatenvereeniging alsnu ter vergadering aanwezig zijnde, wordt daarvan lezing gedaan.

De heer *v. Nooten* uit die voorlezing vernomen hebbende dat de statuten aan B. en W. worden aangeboden, meent dat de raad daarmede dient bekend te zijn alvorens een besluit te nemen.

De *Voorz.* betuigt zijn leedwezen niet in de gelegenheid te zijn geweest de statuten ter inzage der leden te doen voorliggen. Hij kan intusschen mededeelen, dat zij met de te nemen beschikking in geen onmiddellijk verband staan, maar slechts de meer inwendige regeling der vereeniging behelzen.

De heer *Pabst* ziet in de namen der leden van de komm., een waarborg, dat in die vereeniging niets zal geschieden, waartoe de stad hare lokalen niet zou willen of mogen afstaan; en mogt dit al eens plaats vinden, dan kan men toch dadelijk de vergunning intrekken.

De heer *v. Nooten* gelooft dat ook wel niet, maar vraagt toch welke zekerheid men heeft, dat die vereeniging niet zal ontaarden in slemppartijen, — dat er geen sterke drank gebruikt zal worden.

De *Voorz* zegt, dat in de statuten voorkomt, dat geen sterke drank in die bijeenkomsten verschaft zal worden.

De heer *v. Lier* zegt, dat als men de zaak voor eene gunstige beschikking vatbaar acht, dit een reden is, om de behandeling niet uit te stellen, daar de winteravonden reeds zijn aangevangen. Spr. voegt er bij, dat de bijzonderheden, welke hij omtrent deze instelling, van eene wel onderrigte zijde, vernomen heeft, naar zijne overtuiging, allen waarborg voor moraliteit opleveren. Spr. vermeent alzoo, dat er voor den raad alle termen bestaan, om het verzoek in te willigen.

De heer *v. Nooten* na deze inlichtingen geen voorstel tot uitstel doende, wordt konform de voordragt besloten.

Wordt ter tafel gebragt eene voordragt van B. en W. strekkende, om een in der tijd gedaan verzoek door de wasch- en badinrigting tot afstand van grond buiten beschikking te houden en aan *H. v. Dijk* en *J. J. B. Goetsch* af te staan hetzelfde stuk stadsgrond tot aanbouw van woonhuizen, — ter sekretarie.

Wordt nog ter tafel gebragt:

eene voordragt, om aan den heer *J. de Koning*, steenbakker te Woerden, te vergunnen het maken eener doorgraving in het Leidsche jaagpad, en het leggen eener brug over die opening, op voorwaarde van alles na het afvletten van zijn land in den vroegeren toestand te herstellen, en de brug voor zijne rekening te onderhouden — alsvoren;

twee rekwesten van huurders van perceelen stadsgrond op Lepelenburg, houdende verzoek voor een aantal jaren den huur te mogen vernieuwen, of wel de perceelen te mogen aankoopen, of, in geval er noodzakelijkheid bestaat dat de stad er over beschikke, eene schadeloosstelling voor de gebouwde eigendommen te erlangen, — als voren;

een voordragt van twee dubbeltallen tot benoeming van een regent van het krankzinnigen-gesticht, bestaande uit de HH. mr. *N. F. v. Nooten* en mr. *C. G. C. v. Hengst*, van wege B. en W. aangevuld met de HH. mr. *H. Waller* en mr. *P. Verloren*, — besloten zoo mogelijk nog heden tot de benoeming over te gaan.

Is nog ingekomen een verzoek van het R. K. parochiaal armbestuur om twee subsidiën over 1858 en 1859 van *f* 5425,00 en *f* 3800, gesteld in handen der komm. voor het armwezen.

Wordt zonder diskussie vastgesteld de aan de orde gestelde ontwerpverordening betreffende den aanpeil van het op 31 Dec. bij de slijters en tappers aanwezig gedisstilleerd.

Mede zonder diskussie worden hierop vastgesteld twee suppletoire kohieren der hondenbelasting, dienst 1859.

Aan de orde is alsnu de voordragt tot het verleenen eener subsidie van *f* 100 aan de maatschappij van moederlijke liefdadigheid.

De heer *Pabst* meent dat de gedurige vermindering eenmaal een grens behoort te hebben. Is het de bedoeling der vergadering al dergelijke instellingen niets meer te geven, dan is het te begrijpen; maar anders dient er toch een grens te bestaan. Spr. verzoekt dus, dat de voordragt in stemming worde gebragt, en zal bij afstemming voorstellen *f* 200 te verleenen.

De *Voorz.* antwoordt, dat het rapport der komm. waarmede de raad zich vereenigd heeft, werkelijk strekt om die subsidiën langzamerhand te doen ophouden,

De voordragt wordt alsnu in stemming gebragt en aangenomen met 17 stemmen, tegen die der HH. *Pabst*, *v. Veersen*, *v. Doorn* en *v. Schermbeek.*

Aan de orde is alsnu de voordragt betreffende het in de vorige zitting ingekomen verzoek der tweede maatschappij tot verbetering van woningen voor arbeidenden en minvermogenden betreffende het aanbrengen van bestrating, verlichting en afvoerkanalen.

De heer *Schuurman* ziet er bezwaar in, dat de stad het leggen der riolen als anderszins op zich zal nemen. Spr. meent, dat van ieder huis dat gebouwd wordt eene teekening moet worden overgelegd, waarbij ook voor den afvoer van water moet worden gezorgd, en meent dat het geen verschil maakt of eene maatschappij bouwt of een partikulier. Spr. gelooft, dat hier het belang der adressanten als Maatschappij te veel is in het oog gehouden.

De *Voorz.* merkt aan dat, als in eene bestaande straat gebouwd wordt, wel door den eigenaar voor den afloop van het water moet gezorgd worden, maar dat in den regel dan toch vergunning gegeven wordt, dat in de stadsriolen af te voeren, zoodat aan de adressanten hier niet meer vergund zou worden dan aan elk ander.

De heer *Schuurman* zegt den Voorz. dank voor de gegeven inlichting, doch neemt de vrijheid bij deze gelegenheid op te merken, dat ook hier al weder weinig acht is geslagen op het geven eener goede rooijing. Waarom niet gezorgd dat de nieuwe straat ééne lijn en verlenging wierd der Kroonsteeg? Tot utiliseering van den grond zal dit voor adressanten waarschijnlijk minder wenschelijk zijn geweest, maar mag daaraan de welstand worden opgeofferd? Zoo veel mogelijk worden regte straten aanbevolen en tracht men bestaande gebreken door allerlei, naar Spr.'s meening niet altijd door billijke, middelen te verbeteren, terwijl bij geheel nieuwe bouwing daarop niet genoegzaam wordt gelet.

De *Voorz.* geeft toe, dat het wenschelijker ware de nieuwe straat te maken in de verlenging van de Kroonsteeg, maar meent toch dat dit voor de exploitatie van het door de kommissie aangekochte terrein schadelijk ware. Nu worden vier rijen huizen voor den arbeidenden stand gemaakt, hetgeen niet zou kunnen geschieden, als die steeg verlengd had moeten worden.

De heer *Schuurman* wordt door het gesprokene van den Voorz. in de meening bevestigd, dat het belang van hen die bouwen hier in het oog gehouden is, in plaats van dat der stad.

De heer *v. Hengelaar* maakt eene opmerking omtrent de breedte der straat en verklaart zich met het plan niet zeer ingenomen.

De *Voorz.* zegt dat dit eigenlijk het tweede plan is, daar eerst een ander was ingediend, waarop B. en W. aanmerkingen hadden, waaraan nu is tegemoet gekomen. Spr. geeft toe, dat het mogelijk ware, de straat ruimer te maken, maar men moet niet vergeten, dat het aan een uithoek der stad is en niet gelegen aan de groote route van kommunikatie, en dat in allen geval de Kroonsteeg nu wel wijder te maken is.

De heer *Pabst* merkt aan, dat het juist ter plaatse is, waar de stad zal moeten worden uitgelegd. Spr. betreurt daarom ten hoogste, dat de toestemming is verleend. De stad wordt door dat bouwen zonder plan bedorven. Omdat het nu een *fait accompli* is, zal Spr. zijne stem aan de voordragt geven, maar hij kan niet nalaten het bestuur ernstig aan te bevelen, dat nu een ander architekt zal moeten benoemd worden, het toch een man zij, die smaak heeft, aan wien men kan opdragen een vast plan te maken waarnaar gebouwd wordt. Men heeft van het maken van dergelijk plan zulke schoone gevolgen gezien in deze stad. Had de heer *v. Asch v. Wijck* zoo niet gehandeld, men had hier nooit zulke heerlijke wandelingen gekregen.

De *Voorz.* meent, dat vaste regels in deze toch altijd op een punt schipbreuk zullen lijden, daar men iemand toch niet beletten kan op eigen grond te bouwen, en men hier niet gelijk te Parijs kan gelasten dat hier of daar een nieuwe straat gemaakt en het in den weg staande maar weggebroken zal worden.

De heer *Pabst* zegt, dat het juist door de vrijgevigheid van stadswege tot het leggen van riolen als anderszins mogelijk wordt te bouwen gelijk nu geschiedt. Spr. wenschte dat wierd aangewezen waar men straten wil maken en dat aan ieder wierd toegestaan daar te bouwen.

De beraadslagingen worden alsnu gesloten en de voordragt zonder omvraag aangenomen.

Aan de orde is hierop de voordragt betreffende de aanvaarding van het legaat aan de algemeene armen der stad vermaakt door wijlen mevrouw *L. Schuyll Amersfoordt*. Wed. *van Doorn.*

De beraadslagingen hierover worden, op voorstel van zeven leden, met gesloten deuren gevoerd.

De openbare zitting hervat zijnde, worden zonder omvraag goedgekeurd:

eenige voordragten betreffende rekwesten in zake der dir. belasting;

eene voordragt om betreffende het in de vorige zitting ingekomen rekwest van eenige nachtwakers tot de orde van den dag over te gaan.

Aan de orde is alsnu het rapport in zake de gasverlichting, in verband met het voorstel van den heer *de Jong.*

De heer *de Jong* zegt in de vergadering van den 3 Maart dezes jaars met drie zijner medeleden een tweeledig voorstel gedaan te hebben, de strekking hebbende om publiciteit te geven aan het rapport der komm. en ten anderen om de zaak zooveel mogelijk te bespoedigen. Het eerste gedeelte is aangenomen en wat het tweede betreft, het oogmerk van zijn voorstel is door het tweede rapport der komm. geheel komen te vervallen, en Spr. deelt dus mede, dat het wordt ingetrokken.

De *Voorz.*, doet nu te dezer zake de volgende mededeeling:

Aan de orde is dan nu een koncept kontrakt van aanbesteding van de levering van het gas, voor zeker getal jaren, waarop *na goedkeuring van den*

Raad, inschrijvingen van industriëlen zouden uitgelokt worden.

De indiening van zoodanig een kontrakt is aan B. en W. in de Raadsvergadering van 10 Febr. 1859 opgedragen, bij gelegenheid dat door B. en W. een verslag van de komm. van fabrikage was ter tafel gebragt, waarvan de strekking was:

1o de voorstellen door den Heer *de Heus* als aannemer der gasverlichting gedaan, om het loopende en met 31 Aug. 1862 eindigende kontrakt op door hem omschreven voorwaarden met een tijdvak van 16 jaren te verlengen, van de hand te wijzen als niet aannemelijk:

2o omtrent de gasverlichting geen nieuw kontrakt aan te gaan, maar te besluiten om die verlichting voor stads rekening te exploiteren.

De algemeene beraadslagingen over deze aan de orde zijnde zaak openende, meent Spr. deze vergadering er op te moeten wijzen, dat de ontwerper van dit kontrakt, de stedelijke kameraar (zie 2de verslag pag. 11) verklaarde dit stuk met schroomvalligheid aan B. en W. aan te bieden, overtuigd als hij was van de moeijelijkheid om in zoodanig kontrakt alle omstandigheden te voorzien, die zich in zulk een langdurig tijdvak kunnen voordoen en aanleiding tot bezwaren kunnen opleveren.

Dat vervolgens de komm. van fabrikaadje, in wier handen die koncept ten fine van konsideratie en advies door B. en W. is gesteld geworden, zich wel beijverd heeft, dit ontwerp-kontrakt zoo volledig en goed mogelijk te maken, maar het heeft moeten uitspreken dat, naar hare overtuiging, bij eene eventuele aanbesteding zal ondervonden worden, dat er nog vele gebreken aan kleven, terwijl de behandeling van dit ontwerp en de vele moeijelijkheden waarop zij telkens gestuit is, haar in hare vroeger gevestigde meening versterkt heeft, dat een in allen opzigten voldoend kontrakt van aanbesteding, waarin alles voorzien wordt, waarvan geene bepalingen kunnen ontdoken worden, inderdaad eene onmogelijkheid mag genoemd worden.

Er stonden in uwe vergadering van 10 Febr. dezes jaars twee beginselen tegenover elkander, van welke ieder een bijna gelijk getal voorstanders telde.

Het beginsel van vrije konkurrentie onder industriëlen, hetwelk in den regel bij den raad voor te doene leveranciën geldig is, —

en het beginsel om, met afwijking van dien regel, ten deze, waar het inderdaad een monopolie geldt de gasverlichting in de gemeente voor hare rekening te exploiteren.

Onder de redenen, breeder door de komm. van fabrikage in haar eerste verslag dato 15 Julij 1858 tot aanbeveling van dit laatste beginsel aangevoerd, komt voor, dat de stad geheel vrij behoort te blijven, om de openbare verlichting ten allen tijde naar goedvinden te regelen, te wijzigen of uit te breiden en zich niet door een, uit den aard der zaak voor langen tijd loopenden aannemingstermijn behoort te binden door een kontrakt dat haar gedurig in den weg zal staan die verbeteringen aan te brengen en de tarieven ten behoeve der gasverbruikers naar goedvinden te verlagen.

Een denkbeeld door een lid dezer vergadering tijdens de laatstelijk over de gasverlichting gevoerde beraadslagingen geopperd, door den kameraar in zijne begeleidende missive, (zie bijlage pag. 12, 2. verslag) aanbevolen, heeft de strekking, de beide zoo evengenoemde beginselen te verbinden, door namelijk het bouwen der fabriek en het leggen der gasbuizen van stadswege en voor hare rekening te doen plaats hebben en alleen de levering van het gas uit te besteden.

Hoewel het niet te loochenen is dat langs dien weg een groot financieel voordeel aan de exploitatie voor stads rekening verbonden zal verloren gaan, zou echter hierdoor dit groote voordeel kunnen verkregen worden, dat zoodanig eene uitbesteding voor een zeer kort tijdbestek, ja zelfs voor één jaar, zou kunnen geschieden, en de stad niet alleen oneindig minder gebonden zou zijn, maar zelfs ten allen tijde des verkiezende de fabriekatie van het gas voor hare eigene rekening zoude kunnen gaan uitoefenen.

B. en W. hebben gemeend dat welligt langs dezen weg aan de eischen der voorstanders, zoo van het eene als van het andere beginsel, zou kunnen te gemoet gekomen worden. Ten einde den raad te kunnen voorlichten aangaande het kapitaal, hetwelk voor de oprigting van eene fabriek, welke niet alleen in de tegenwoordig bestaande behoefte maar ook bij eene te verwachten uitbreiding der gasverlichting kon voorzien, benoodigd is, hebben zij door een civiel ingenieur, met dezen tak van industrie volkomen bekend, eene berekening van kosten doen opmaken; naar deze berekening zijn de kosten voor het oprigten eener gasfabriek voor deze gemeente en het leggen der gaspijpen in de stad en de buitenwijken op een bedrag van *f* 396,900 te stellen; terwijl uit eene door dien zelfden ingenieur overgelegde begrooting de exploitatie dier fabriek bij een laag tarief voor de gasverlichting voor partikulieren eene jaarlijksche winst van *f* 42,500 voor de gemeente zou kunnen opleveren.

Mogt er nu, na de kennisneming van het aan de orde gestelde koncept-kontrakt, en bij de overweging van de vele en groote moeijelijkheden, welke zoo de ontwerper van dat stuk, als de kommissie die het onderzocht en zoo veel mogelijk aanvulde en verbeterde, daaraan noodzakelijk verbonden achtte, bij deze vergadering een niet onver laarbaar opzien tegen de in overwegingname van dit ontwerp zijn ontstaan, en de meening gedeeld worden, dat de zwarigheden om een goed en voldoend kontrakt tot stand te brengen bijna onoverkomelijk zijn, dan zou het boven ontwikkelde denkbeeld, (hetwelk de konkurrentie van industriëlen niet uitsluit) niet onaannemelijk zijn en aan den raad in overweging kunnen gegeven worden, de beraadslagingen over het aanhangige koncept te staken en Burg. en Weth. uit te noodigen een nieuw koncept-kontrakt te doen opmaken ten doel hebbende *alleen* de leverantie van het gas voor een kort tijdsbestek uit te besteden, terwijl de oprigting der fabriek met het daarmede in verband staande materieel voor stads rekening zou plaats hebben.

De heer *Pabst* zegt, de tijd is zoo verre reeds verstreken, dat hij maar eene vraag aan het bestuur kan doen. Den 10 Febr. 1859 is door den raad besloten, dat alvorens te beslissen of er voor stads rekening bijna ½ millioen zal worden uitgegeven voor het bouwen van een gasfabriek, eerst en vooraf zoude worden uitgelokt de prijs waarvoor eene maatschappij het gas zou willen leveren. Want het is ons allen te doen om het goedkoopste gas voor de verbruikers en niet om eene fabriek te bouwen, waardoor het gas duur moet worden volgens mijn oordeel. Hoe het goedkoopste gas te krijgen is dat kan eerst beslist worden als er eene aanbesteding heeft plaats gehad, onder voorwaarde, dat de Raad 2 maanden heeft om te beslissen of het ook voordeeliger zal zijn als de stad het gas zelf leverde. Aan het besluit van 10 Feb. 1859 is niet voldaan, niettegenstaande de kameraar reeds 19 Maart 1859 het konceptkontrakt van aanneming heeft ingeleverd. Nu is de vrees van den spreker, dat de zaak op de lange baan zal worden geschoven en van eene aanbesteding niets zal komen, omdat men bevreesd is, dat de lage prijzen, waarvoor eene maatschappij het gas zou leveren, geheel in duigen zullen werpen de berekening van de voordeelen van eene stadsfabriek. Spreker verzoekt, dat nog onverwijld aan het besluit van den raad zal worden gevolg gegeven. De redenen toch, die werden opgegeven, voor het uitstel zijn van weinig waarde, indien men weet, dat op 14 September 1859 te Rotterdam wel voor een tijd van 20 jaren de leverantie van gas voor den openbaren weg aldaar is aanbesteed, met dat gevolg, dat er 4 maatschappijen hebben ingeschreven, en men door die aanbesteding voor het gas *f* 22 betaalt, dat nu hier in de stad *f* 56 kost, terwijl het aan partikulieren niet duurder dan *f* 3.50 zal te staan komen 't welk nog kort geleden *f* 6 kostte.

De *Voorz.* antwoordt, dat hieraan thans juist gevolg gegeven wordt. Spr. heeft aan de orde gesteld, wat B. en W. was opgedragen: een kontrakt van aanbesteding voor de levering van het gas. Het door hem voorgedragene heeft de strekking, de algemeene beraadslagingen over dit koncept-kontrakt te openen.

De heer *de Jong* zou wegens het vergevorderd uur voorstellen de mededeeling van den Voorz. te doen drukken en ronddeelen, om in de volgende vergadering te behandelen. Spr. vraagt, of ook het tweede rapport der komm. van fabriekage voor het publiek verkrijgbaar is gesteld, en of ook aan het eerste de noodige publiciteit is gegeven, daar het van groot belang is, dat de belanghebbende ingezetenen dezer gemeente op de hoogte dezer zaak worden gehouden, en dat dan de publieke meening zich uite over eene zoo belangrijke zaak als de gazverlichting.

De *Voorz.* zegt niet de bedoeling gehad te hebben een verslag uit te brengen, maar eenvoudig den stand van zaken in herinnering gebragt te hebben, uit aanmerking, dat er ongeveer 9 maanden verloopen zijn, sedert dit onderwerp in deze vergadering ter sprake was, en er gedurende dat tijdsverloop nieuwe leden zitting hebben genomen. Zijne mededeeling heeft overigens alleen ten doel, om te beproeven langs een konciliatoren weg tot eene oplossing dezer moeijelijke zaak te geraken.

De heer *Jongeneel* wenschte te weten, of het niet mogelijk ware, de belangrijke mededeeling van den Voorz. ter sekretarie te zien nedergelegd.

De heer *Pabst* zegt, dat zoo de Voorz. het ter opname wil verstrekken, het in de Courant zal komen, waardoor het publiek in de gelegenheid zal zijn er meê bekend te worden.

De *Voorz.* verklaart zich daartoe bereid, alsook om het stuk ter inzage te leggen, met de berekeningen, waaromtrent hij echter geheimhouding aanbeveelt.

De heer *Schuller* acht het van het hoogste gewigt, dat de rapporten publiek worden gemaakt. Hij voor zich althans is buiten staat over de bepalingen van het kontrakt te oordeelen, tenzij voorgelicht door industriëlen.

Den heer *de Jong* verwondert het, dat de heer *Pabt*, anders zoo voor publiciteit, nu een middenweg voorstelt, de opname nl. in het bijblad, waar zulke stukken niet in hun geheel behoeven voor te komen, maar met den korten inhoud kan volstaan worden, en dit acht Spr. hier niet genoeg.

De heer *Pabst* heeft geen halve publiciteit, maar eene volledige voorgesteld, daar hij den Voorz. verzocht heeft het stuk in zijn geheel ter opname te verstrekken, en een stuk dat in de Utrechtsche Courant komt zal toch zeker meer lezers vinden dan een boekje dat men koopen moet.

Het uur alsnu te ver verstreken zijnde, worden de verdere beraadslagingen verdaagd tot eene volgende vergadering.

Zitting van den Stedelijken Raad van Amersfoort.

Van 29 November 1856.

Voorzitter Mr. *A. G. Wijers*.

Tegenwoordig zijn al de leden.

Aan de orde zijn de beraadslagingen over de ontworpen verordeningen tot heffing eener belasting op den turf en de steenkolen, benevens de verordeningen op de invordering dier belastingen. Deze stukken worden, na eene wijziging betreffende het verleenen van vrijdom voor nijverheids-ondernemingen, met algemeene stemmen vastgesteld, zoodat, te rekenen van 1 Jan. 1860, de meting van den turf in den regel niet meer door middel van tonning maar bij kubiekmeting door den daartoe aangewezen ambtenaar zal geschieden, en eene belasting zal geheven worden van 6 cents per ton dubbele mud harden en 2 cents per ton ligten turf; van schaalkolen *f* 5 per 1000 n. pd., van maatkolen 30 cents per mud, van sintels, cinders of kokes 10 cents per mud.

Verzoek van ingezetenen om plaatsing van eene gaslantaarn in de kleine nachtegaalsteeg. De *Voorz.* betoogt dat het bedrag der kosten van aanleg enz. voor zulk eene lantaarn niet in verhouding staat tot het genot daarvan door enkele individus. — Afgewezen met 10 tegen 5 stemmen (de heeren *de Jong*, *J. F. Lagerweij*, *L. E. Lagerweij*, *Scheerenberg* en *Scheltus*). Tweede aanvullingskohier van den hoofdelijken omslag over 1859. — Vastgesteld tot een bedrag van *f* 80.17½.

Missive van het R. K. parochiaal armbestuur, waarbij de Raad wordt verzocht terug te komen van zijn besluit tot vermindering van het subsidie voor 1860, dewijl het anderzins door den ongunstigen financiëlen toestand zal gedrongen worden voor alle subsidie te bedanken en vele armen naar het burgerlijk bestuur te verwijzen. De *Voorz.* zegt, dat B. en W. den raad in overweging geven, bij het armbestuur nogmaals pogingen aan te wenden op zijn besluit terug te komen, en alzoo zich te vereenigen met de vermindering, waartoe door den raad in beginsel is besloten, ten gevolge van de invoering der armenwet. De heer *L. E. Lagerweij* wenscht voor 1860 evenveel als over het loopende jaar te verstrekken, waarop de *Voorz.* aanmerkt, dat de vermindering der subsidiën aan andere armbesturen bereids is beslist en door zoodanige handeling groote moeijelijkheden zouden kunnen ontstaan.

De Voorz. stelt vervolgens voor, gemeld armbestuur te verzoeken zich met het subsidie, dat nu toch slechts met een gering bedrag is verminderd, te vreden te stellen en, indien ook in 't vervolg bezwaren tegen het beginsel bestaan, tijdig zich tot den raad te wenden, opdat alsdan maatregelen kunnen genomen worden, leidende tot eene vaste regeling der zaak. Nadat de heer *J. F. Lagerweij* nog over de vermindering van subsidie voor de verpleging van arme blinden enz. gesproken had, wordt overeenkomstig het voorstel des voorz. besloten met 11 tegen 3 stemmen (de heeren *de Jong*, *J. F. Lagerweij* en *L. E. Lagerweij*; de heer *v. Lockhorst* had inmiddels de vergadering verlaten).

Jhr. *A. C. P. Quarles van Ufford*, aftredend lid der schoolkommissie, wordt herbenoemd.

Ingekomen zijn de goedkeuring van G. dep. Staten op de begrooting der schutterij voor 1860, het aanvullingskohier van den hoofdelijken omslag over 1859, de gemeente-rekening over 1858, benevens de koninklijke magtiging tot behoud van den rentenstandaard der bank van leening in 1860. — Voor informatie.

Verzoek van *A. Mol* om hem deel te geven in de levering van breukbanden, vroeger door de stadschirurgijns en thans door *H. Heuveling van Beek* geleverd wordende, of de leverancie van die voorwerpen in 't openbaar aan te besteden. De *Voorz.* verhaalt de geschiedenis dezer zaak, waaruit blijkt, dat B. en W. eenige jaren geleden en ook in dit jaar bij de heelmeesters pogingen in 't werk hebben gesteld om den koopprijs der breukbanden te verminderen, doch steeds vruchteloos, en daardoor de levering gunnen aan *v. Beek*, die, eerst als depôthouder zullende leveren, later heeft aangenomen de banden voor eigen rekening te maken en aan de gemeente te verkoopen tegen eene som van meer dan 100 pCt. beneden die van eertijds. — Is zonder hoofdelijke omvraag besloten dit rekwest naar B. en W. te renvoijeren.

Vervolg in de Courant.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.